

Ristiriitaisia raamatuntekstejä?

”Te kyllä tutkitte kirjoituksia, koska luulette niistä löytävänne ikuisen elämän – ja neidän juuri todistavat minusta.” (Joh. 5:39.)

Avaintekstit:

Luuk. 16:19–31;
Luuk. 23:43;
Joh. 20:17;
Fil. 1:21–24;
1. Piet. 3:13–20;
Ilm. 6:9–11.

Pietari kehottaa meitä: ”– olkaa aina valmiit antamaan vastaus jokaiselle, joka kysyy, mihin teidän toivonne perustuu.” (1. Piet. 3:15.) Paavali lisää: “[J]ulista sanaa, astu esiin sopivaan ja sopimattomaan aikaan, nuhtele, moiti ja kehota, aina kärsivällisesti opettaen. Tulee näet aika, jolloin ihmiset eivät siedä kuulla tervettä oppia – –.” (2. Tim. 4:2, 3.) Näiden ohjeiden mukaan meidän ei tule siis katsoa vain raamatuntekstejä, jotka on helposti selitettävissä niin, että ne istuvat meidän omaan ajatteluunne, vaan meidän tulisi myös tarkastella tekstejä, joita yleensä käytetään opettamaan jotakin muuta kuin mihin me itse uskomme.

Näin tehdessämme meidän tulisi seurata Jeesuksen innoittavaa esimerkkiä. ”Jeesus ei koskaan säästänyt yhtään totuuden sanaa, mutta hän puhui ne aina rakkaudella. – Hän ei ollut koskaan epäkohtelias, ei koskaan tarpeettomasti lausunut ankaraa sanaa eikä koskaan tuottanut tarpeettomasti tuskaa herkälle sielulle. Hän ei tuominut ihmisen heikkouksia.” (4AO 303.)

Tällä viikolla tutkimme mielenkiintoisia tekstejä, joita ihmiset käyttävät väärin todisteluna sielun luontaisesta kuolemattomuudesta. Näiden pohdintojen tulisi vahvistaa meidän vakaumustamme ja auttaa meitä vastaamaan ystävällisesti niille, jotka kyseenalaistavat ratkaisevan tärkeän Raamatun opetuksen kuolleitten tilasta.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 26.11.2022

RIKAS MIES JA LASARUS

Lue Luuk. 16:19-31. Miksi kertomus ei ole kirjaimellinen kuvaus kuoleman jälkeisestä elämästä?

Joidenkin mielestä teksti tulisi tulkita kirjaimellisena kuvauksena kuolleiden tilasta, mutta se johtaisi useisiin ei-raamatullisiin johtopäätöksiin ja olisi ristiriidassa monien muiden tekstien kanssa.

Ensinnäkin pitäisi myöntää, että taivas ja helvetti ovat niin lähellä toisiaan, että niiden asukkaat pystyisivät keskustelemaan keskenään (Luuk. 16:23-31). Samoin tulisi olettaa, että kuoleman jälkeen ruumiin maatessa haudassaan ihmisellä olisi jokin tietoinen sielu, jolla olisi silmät, sormi ja kieli, joka jopa tuntisi janoa (Luuk. 16:23, 24).

Jos teksti olisi kuvaus ihmisen tilasta tämän kuollessa, silloin taivas ei olisi ilon ja autuuden paikka, koska pelastetut voisivat läheltä tarkkailla kadotettujen rakkaittensa loputonta kärsimystä (Luuk. 16:23-31). Miten äiti voisi olla taivaassa onnellinen katsellessaan rakastamansa lapsen herkeämätöntä kärsimystä helvetissä? Jos asia olisi näin, olisi mahdotonta, että Jumalan lupaus murheen, valituksen ja vaivan poistumisesta voisi toteutua (Ilm. 21:4).

Tällaisten epäjohtonmukaisuuksien takia monet nykyajan raamatuntutkijat pitävät kertomusta vertauksena, jonka jokaista yksityiskohtaa ei tule tulkita kirjaimellisesti. George E. Ladd, vaikkei olekaan adventisti, kuulostaa sellaiselta sanoessaan, että kertomus oli todennäköisesti ”vertaus, joka hyödynsi senaikaista juutalaista ajattelua eikä sen avulla ollut tarkoitus opettaa mitään kuolleiden tilasta”. – G. E. Ladd, ”Eschatology”, *The New Bible Dictionary*, toim. J. D. Douglas (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1962), s. 388.

Vertaus asettaa hienosti pukeutuneen rikkaan miehen ja Lasarus-nimisen kerjäläismiehen vastakkain (Luuk. 16:19, 20). Se opettaa meille, että 1) tämänhetkinen sosiaalinen asema ei ole kriteeri tulevan palkinnon saamiselle, ja että 2) jokaisen ihmisen ikuinen kohtalo päätetään tässä elämässä, eikä sitä voi muuttaa kuoleman jälkeen (Luuk. 16:25, 26).

”Jos he eivät kuuntele Moosesta ja profeettoja, ei heitä saada uskomaan, vaikka joku nousisi kuolleista.” (Luuk. 16:31.) Mikä viesti kätkeytyy näihin Jeesuksen sanoihin? Mitä ne opettavat Raamatun auktoriteetista ja siitä, miten siihen tulisi suhtautua?

”TÄNÄÄN - - KANSSANI PARATIIS- SISSA”

Sielun kuolemattomuutta yritetään usein todistaa tällä jakeella: ”Niin Jeesus sanoi hänelle: ’Totisesti minä sanon sinulle: tänä päivänä pitää sinun oleman minun kanssani paratiisissa.’” (Luuk. 23:43, VKR.) Lähes kaikissa käännöksissä jae on käännetty niin, että siitä saa käsityksen, että samana päivänä, kun Kristus kuoli, hän ja ryöväri olisivat paratiisissa. Se ei ole ihme, koska useimmat kääntäjät uskovat sielun luontaiseen kuolemattomuuteen. Onko tämä kuitenkaan paras käännös tekstile?

Vertaa Luuk. 23:43, Joh. 20:17 ja Joh. 14:1-3. Miten ryöväriille annettu lupaus tulisi ymmärtää niiden sanojen valossa, jotka Jeesus lausui Magdalan Marialle, tai sen lupauksen valossa, jonka hän antoi opetuslapsille?

Oletus siitä, että Kristus ja ryöväri menivät taivaaseen samana päivänä, on ristiriidassa Jeesuksen ylösnousemuksensa jälkeen Magdalan Marialle lausumien sanojen kanssa. Jeesus vakuutti Marialle, ettei ollut vielä mennyt Isän luo taivaaseen (Joh. 20:17). Virheellinen oletus taivaaseen menosta on ristiriidassa myös Jeesuksen opetuslapsilleen antaman lupauksen kanssa, jossa hän sanoi vievänsä heidät taivaaseen toisen tulemisensa yhteydessä (Joh. 14:1-3).

Kysymys kuuluukin, pitäisikö adverbi ”tänään” (kreik. *sēmeron*) liittää sen jälkeen tulevaan verbiin (”olet oleva”) vai sen edellä olevaan verbiin (”sanoa”). Wilson Paroschin mukaan ”kieliopillisesta näkökulmasta katsottuna” on mahdollista päätellä oikeaa vaihtoehtoa. ”Luukkaalla on kuitenkin selvä taipumus käyttää tätä adverbia edeltävään verbiin viitaten. Tämä tapahtuu 14 kertaa niissä 20 tapauksessa, kun sana *sēmeron* esiintyy Luukkaan evankeliumissa ja Apostolien teoissa.” - ”The Significance of The Comma: An Analysis of Luke 23:43”, *Ministry*, kesäkuu 2013, s. 7.

Luonnollisin tapa lukea jae kuuluukin näin: ”Totisesti sanon sinulle tänään: olet oleva kanssani paratiisissa.” Idiomattinen ilmaisu ”sanon sinulle tänään” korostaa sanojen ”olet oleva kanssani paratiisissa” painoarvoa. Jeesus lupasi ryöväriille tuossa hetkessä, että tämä pelastuisi.

Miten kertomus paljastaa vahvalla tavalla totuuden yksin uskon perustuvasta pelastuksesta?

LÄHTEÄ JA PÄÄSTÄ KRISTUKSEN LUO

Lue Fil. 1:21-24 ja 1. Tess. 4:13-18. Milloin Paavali odotti pääsevänsä "Kristuksen luo" (Fil. 1:23) ja olevansa "Herran kanssa" (1. Tess. 4:17)?

Paavali halusi elää "Kristuksessa" nyt (2. Kor. 5:17) ja "Kristuksen kanssa" tämän toisen tulemisen jälkeen (ks. 1. Tess. 4:17). Edes kuolema ei voinut viedä Paavalilta varmuutta siitä, että hän kuului Herralleen. Roomalaiskirjeessä hän toteaa, ettei kuolema eikä elämä voi erottaa meitä Jumalan rakkaudesta, joka on tullut ilmi Kristuksessa (Room. 8:38, 39). "Jos elämme, elämme Herran omina, ja jos kuolemme, kuolemme Herran omina. Elämmepä siis tai kuolemme, me kuulumme Herralle." (Room. 14:8). Tämä varmuus mielessään Paavali puhui siitä, miten Jeesuksessa poisnukkuneet herätetään toisessa tulemisessa vastaanottamaan ikuinen elämä (1. Kor. 15:16-18; 1. Tess. 4:13-18).

Kun Paavali mainitsi halunsa "lähteä täältä ja päästä Kristuksen luo" (Fil. 1:23), tarkoittiko hän sitä, että kuoleman jälkeen hänen sielunsa irtaantuisi ja menisi Kristuksen luo? Ei suinkaan. Tässä "Paavali pukee sanoiksi halunsa jättää senhetkinen vaivalloinen olotilansa ja olla yhdessä Kristuksen kanssa. Hän ei kuitenkaan viittaa aikaviiveeseen, joka näiden kahden asian välillä on. Jae ei opeta, että Paavali odottaisi menevänsä taivaaseen kuolemansa hetkellä. Hän teki selväksi, ettei saisi palkintoaan ennen Kristuksen toista tulemistä (2. Tim. 4:8)." - *Andrews Study Bible*, s. 1555 koskien kohtaa Fil. 1:23.

Paavali sanoo, että seuraava asia, jonka hän tietäisi poismenonsa jälkeen, olisi se, kun Kristus tulee taivaan pilvissä herättämään kuolleet, ja tuolloin Paavali olisi yhdessä "Herran kanssa" (1. Tess. 4:17)." - *Andrews Study Bible*, s. 1555-koskien kohtaa Fil. 1:23.

Mutta miksi Paavali mieluummin kuolisi kuin eläisi? Koska silloin hän voisi levätä vaivoistaan ilman ruumiillisia kipuja ja varmana siitä, että saisi "vanhurskauden seppeleen" toisen tulemisen päivänä (2. Tim. 4:6-8). Vaikka Paavali ei varmasti halunnut kuolla, hän tiesi, mitä kuoleman jälkeen seuraisi.

Kukapa ei olisi joskus ajatellut, että kuoltuaan seuraava asia olisi se, että saisi olla yhdessä Kristuksen kanssa? Miten tämä auttaa ymmärtämään paremmin Paavalin sanoja?

VANKEU- DESSA OLEVILLE HENGILLE SAARNAA- MINEN

Lue 1. Piet. 3:13-20. Miten Kristus saarnasi "vankeudessa oleville hengille - - Nooan päivinä"? (Ks. myös 1. Moos. 4:10.)

Sielun kuolemattomuuteen uskovat nostavat joskus esiin sen, että Kristus julisti "vankeudessa oleville hengille" (1. Piet. 3:19) levätessään haudassa. Heidän mielestään Jeesuksen ruumiista irtaantunut henki meni helvettiin ja julisti siellä ennen vedenpaisumusta eläneiden ihmisten ruumiista irtaantuneille sieluille.

Käsitys ei ole raamatullinen, sillä kuolleilla ei ole enää mahdollisuutta pelastua (Hepr. 9:27, 28). Miksi Jeesus saarnasi niille, joilla ei ole tätä mahdollisuutta?

Teoria on myös ristiriidassa myös sen opetuksen kanssa, että kuolleet pysyvät tiedottomina haudoissaan ylösnousemukseen asti (Job 14:10-12; Ps. 146:4; Saarn. 9:5, 10; 1. Kor. 15:16-18; 1. Tess. 4:13-15).

Jos Jeesus, hänen ruumiinsa ollessa haudassa, kävi henkenä helvetissä ja saarnasi siellä ennen vedenpaisumusta eläneille jumalattomille, miksi vain nämä saivat kuulla saarnan? Eikö muita kadotettuja palanut helvetissä heidän kanssaan?

On myös järjetöntä ehdottaa, että Kristus saarnasi langenneille enkeleille, jotka olivat tottelemattomia Nooan päivinä. "Vankeudessa olevien henkien" kuvaillaan olleen tottelemattomia muinoin (1. Piet. 3:19, 20). Raamattu kuitenkin puhuu siitä, miten pahat enkelit ovat tottelemattomia edelleen (Ef. 6:12; 1. Piet. 5:8). Lisäksi langenneita enkeleitä pidetään "pimeydessä ikuisissa kahleissa suurta tuomion päivää varten" (Juud. 6), ilman mahdollisuutta pelastua.

Huomaa, että kohdan 1. Piet. 3:19 "vankeudessa olevat henget" samastetaan jakeessa 20 mainittuihin tottelemattomiin Nooan aikalaisiin. Termiä "henki" (kreik. *pneuma*) käytetään tässä ja muissa Uuden testamentin jakeissa (1. Kor. 16:18, VKR; Gal. 6:18, VKR) viittamaan eläviin ihmisiin, jotka voivat kuulla ja ottaa vastaan pelastuskutsun. Ilmaisua "vankeudessa oleva" viittaa synnin vankilaan, jossa uudistumaton ihminen on (Room. 6; Room. 7:7-25).

Kristus saarnasi katumattomille Nooan aikalaisille Nooan kautta (Hepr. 11:7), josta tuli vanhurskauden julistaja aikalaisilleen (2. Piet. 2:5). Pietarin jakeet kirjoitettiin asiayhteydessä, jossa käsiteltiin uskollisuutta; ne eivät olleet kommentti kuolleiden tilasta.

SIELUT ALTтарIN ALLA

Lue Ilm. 6:9-11. Miten kuolleiden marttyyrien sielut voivat huutaa alttarin alla?

Viidennen apokalyptisen sinetin avaaminen paljastaa erikoisen näyn. Marttyyrien sielut nähtiin kuvainnollisesti "alttarin alla" vaatimassa Jumalalta kosta (Ilm. 6:9-11). Jotkut raamatunselittäjät ajattelevat alttarin olevan suitsutusalttari, joka on mainittu seitsemännen sinetin kohdalla (Ilm. 8:1-6), mutta Ilm. 6:9-11 viittaus vereen (suitsukkeen sijaan) saa meidät näkemään tässä pikemminkin viittauksen polttouhrialttariin, jolle uhrien veri kaadettiin (3. Moos. 4:18, 30, 34). Kuten uhrien veri pirskoteltiin alttarin ympärille, samoin marttyyrien veri oli symbolisesti kaadettu Jumalan alttarille silloin, kun marttyyrit menettivät henkensä olemalla uskollisia Jumalan käskyille ja Jeesuksen todistukselle (Ilm. 6:9; ks. myös Ilm. 12:17; Ilm. 14:12).

"Sielut" alttarin alla ovat myös symbolisia. Jos ne otettaisiin kirjaimellisesti, päätyisimme johtopäätökseen, että marttyyrit eivät ole onnellisia taivaassa, sillä he huutavat yhä kosta. Tämä tuskin kuulostaa siltä kuin he nauttivat pelastuspalkinnostaan. Kostonhalu voi tehdä elämästä onnetonta. Ajattele mitä se tekisi, jos kokisit sitä lähes loputtomasti!

Johannekselle ei näytetty näkymää taivaasta sellaisena kuin se todellisuudessa on. "Ei siellä ole valkoista, punaista, mustaa eikä harmaata hevosta selässä istuvine sotureineen. Ei Jeesus esiinny lampaana, jolla on vuotava haava. Neljä petoa ei edusta oikeita siivellisiä olentoja. – Samalla tavoin ei taivaan alttarin alla makaa mitään 'sieluja'. Koko näky oli kuvauksellinen ja symbolinen esitys." (7BC 778.)

Baptistiteologi George E. Ladd kuulostaa ihan adventistilta kirjoittaessaan: "Tässä tapauksessa [Ilm. 6:9-11] alttari on selvästi uhrialttari, jonka päälle kaadettiin uhriverta. Se, että Johannes näki marttyyrien sielut *alttarin alla*, ei liity kuolleiden tilaan tai marttyyrien sen hetkiseen tilaan; kyseessä on vain elävä tapa kuvata sitä, että kyseiset ihmiset olivat kokeneet marttyyrikuoleman Jumalansa nimen tähden." – *A Commentary on the Revelation of John* (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1972), s. 103.

Kukapa epäoikeudenmukaisuuden uhreiksi joutuneista ei olisi halunnut oikeutta? Miksi meidän pitää uskossa luottaa siihen, että lopulta oikeus toteutuu?

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Kristuksen vertaukset*, s. 187–197; *Alfa ja omega*, osa 5, s. 301–305 tai *Rakkaudella Isältä*, s. 557–560; *Fundamentals of Christian Education*, s. 504.

”Vertauksellaan rikkaasta miehestä ja Lasaruksesta Kristus opettaa, että ihmiset ratkaisevat tässä elämässä ikuisen kohtalonsa. Koetusajan kestäessä Jumalan armo tarjotaan jokaiselle sielulle. Mutta jos ihmiset tuhlaavat tilaisuutensa vain omiin mielitekoihinsa, he siten irrottautuvat iankaikkisesta elämästä. Heille ei anneta mitään uutta koetusaikaa. Omalla valinnallaan he ovat vahvistaneet ylikäymättömän juovan itsensä ja Jumalansa välillä.” (KV 187.)

”Kun varhaiset kristityt joutuivat pakenemaan vuorille ja autiomaihin; kun heidät jätettiin vankiselleihin kuolemaan nälkään, kylmyyteen ja kidutukseen; kun marttyyrius tuntui heistä ainoalta tieltä päästä ahdingostaan; he riemuitsivat, että heidät laskettiin arvollisiksi kärsimään Kristuksen tähden, joka ristiinnaulittiin heidän tähtensä. Heidän arvollinen esimerkkinsä tulee olemaan lohtuna ja rohkaisuna niille Jumalan lapsille, jotka joutuvat kokemaan ahdistuksen ajan, jollaista ei ole koskaan ennen ollut.” (5T 213.)

Keskustelunaiheita:

1. Kuinka Raamatun kokonaisnäkemys ihmisluonnosta auttaa meitä ymmärtämään paremmin joitakin tekstejä, joita olemme tällä viikolla tutkineet?

2. Pohtikaa kontrastia, joka löytyy kristittyjen marttyyriensä *tin-kimättömän* uskonnon ja oman postmodernin sukupolvemme *joustavan* uskonnon välillä. Mitkä ovat asioita, joiden puolesta kannattaa kuolla? Jos ihmisellä on käsitys, että kaikki totuudet ovat suhteellisia tai kulttuurista riippuvaisia, mitä järkeä olisi kuolla minkään totuuden puolesta? Mitä voimme samaan aikaan oppia niiltä, jotka olivat valmiit kuolemaan jonkin aatteen puolesta, jonka me uskomme olevan väärä?

3. Pohtikaa vielä vertausta rikkaasta miehestä ja Lasaruksesta. Kun Jeesus oli noussut kuolleista, monet uskoivat häneen. Kuitenkin monet, joilla oli sama todistusaineisto, eivät uskooneet. Mitä tämä opettaa siitä, kuinka paatuneita ihmisyydämme voivat olla totuudelle? Miten voimme suojella itseämme tällaiselta kovettumiselta?